

won er dan, ofwel het recht ofwel het geweld? En wat zal er nu zegepralen? Het geweld? Neen! de Vlamingen zijn getrouwe onderdanen, zei keizer Karel, maar ze en verdragen geene slavernij. » En daarin had de groote keizer, die onze vaders zoowel kende, groot gelijk. Hij, die de geschiedenis van Vlaanderen en de Vlamingen van heden kent, zou twee keeren peizen eer hij wetten zou maken om hunne rechten, hunne rechten van vader bijzonderlijk, te miskennen en onder de voeten te trappelen.

Nu ook bestaat er eene wet, die den priester uit de schole bant, eene wet die het Crucifix uit de oogen der schoolkinderen jaagt, en men zal geuzen maken zonder herte, zonder geloove, zonder zeden en zonder hope.

En toch, nu nog vindt men van die zoo gezeide voorzichtige en geruste menschen, die zeggen: «t En zal zoo erg niet gaan; de Priester moet in de scholen geenen catechismus leeren: hij kan dat doen in de kerk ook!» Ja zeker, de Priester kan den catechismus leeren in de kerk, maar als uwe kinderen in de scholen geuzen geworden zijn, zullen zij naar de kerk gaan om den catechismus te leeren?

Neen! uwe kinderen zijn gedoopt, zij zijn de tempel vanden H. Geest en ze behooren de Kerk toe, veel meer dan den Staat! Die kinderen heeft God u gegeven om er zorg voor te dragen, en te maken dat zij naar den Hemel gaan: daarom zijn ze geschapen! En verdragen dat de geuzen en franc-maçons u die kinderen afnemen en ze naar hun tijdelijk en eeuwig verderf leiden, moogt gij niet zonder uwe eigene zaligheid in gevaar te stellen.

Dat is waarheid!

Overpeist en herleest hetgeen wij verteld hebben, ziet hoe dat de mannen die tegenwoordig aan 't hoofd van Belgie staan, ons stap voor stap naar denzelfden tijd wederom leiden, — achteruitkruipers, zoo zij zijn, en zegt:

Geen geuzenonderwijs in Vlaanderen!
De Staat uit de scholen! J. S. Pbr.

EERWEERDE HEER MOUQUÉ, PRIESTER,
ZANGMEESTER EN TOONZETTER.

Vervolg van bladz. 379.

VI.

Alhoewel vroeger zangmeester benoemd, verscheen hij waarschijnlijk maar in werkelijken dienst op den doxaal, den 2 November 1691,

want bij elke betaling van jaarwedde (welke beliep tot 660 pond parisis, daarin begrepen 120 pond voor het leeren der muziek aan de choralen) staat gevoegd: « verschenen den 2 November. »

Tot dan toe was de doxaal van Oostende voorzien geweest van muziekstukken van vreemde meesters; maar nu is er een zangmeester die toonzetter is en die de kerk voorziet van menig fraai stuk muziek komende uit zijne eigen gedacht¹, waarover wij verder zullen spreken. Deze zangmeester gaf hem buitengewone moeite en nam uitnemende zorg voor het aanleeren der choralen, niet alleen den zang maar ook op alle soorten van instrumenten², bij zoo ver dat op korten tijd verscheide zoo wel met de muziek bekend waren dat zij voor goede muzikanten mochten gerekend worden, zoo wel aangaande « de compositie, het spelen van instrumenten, als den zang³. »

Zulk een zangmeester, vol met ijver van het goed order en vol zorgvuldigheid voor alles wat de muziek, den zang, ja zelfs wat eeniger manier den doxaal aanging, won ook het vertrouwen en de liefde van iedereen, door zijne werkzaamheid: hij werd bemind van al die hem kenden.

Het magistraat onzer stad bekostigde het drukken van een zijner muziekwerken, waarover 540 pond parisis betaald werd.

De Kerkmeesters met de Heer Pastor Deken Willemans aan hun hoofd, beloonden op verschillende stonden de « menigvuldige buitengewone diensten voor de kerk gedaan⁴. »

Terzelfder tijde gebruikte de eerweerde Heer Mouqué, een groot deel van zijn inkomen voor de arme, zijne vrienden.

Na het lijden

Komt verblijden

zegt het spreekwoord; maar alhier was het geheel anders. Ziet hier ter welker gelegenheid. Eerw. Heer Mouqué had eens in Mei 1702⁵,

1. « De kerk altijd voorsiene van meenigh fraey stuk musycq van syne compositie » 7 Februari 1697.

2. Resolutieboek der Kerk van Oostende, 14 April 1699.

3. 22 Januari 1699.

4. Resolutieboek der kerk van Oostende, 6 December 1701.

5. De resolutieboek zijner beschuldigers. Beter ware te zeggen « vergeten, » of nog beter, door onvoorziene en plotse-linge onpasselijkheid, ziekte, belemmering der stem of anders in de onmogelijkheid gesteld. Maar wat zeker is, het is dat zulk een zorgvuldige zangmeester die priester is, en opgekweekt onder de schaduw van O. L. V. van Scherpenheuvel wiens beeld op den hoogen autaar prijkte, nooit zoude verzuimen haren lof in haren litanien te zingen.

verzuimd te zingen de Litanien van O. L. Vrouwe onder het lof, tegenstrijdig aan den 17sten artikel van het condaat van 7 en 9 October, 1662, die luidt als volgt :

« Men sal int Loff schuldig sijn te singhen »
 » Salve Regina ofte andere Antiphona, naer den »
 » tijt van den jaere, daernaer de Litanien, Ave »
 » Maria, ende de sondaghen ende donderda- »
 » ghen, de benedictie gheven met het hoochweer- »
 » dich H. Sacrament des Aultaers singende int »
 » beginsel ende in het uitstellen van het selve »
 » O Salutaris hostia enz. ende daernaer Tantum »
 » Ergo met Genitori, genitoque enz. ¹.

Deze zaak kwam zoo ver, dat de zangmeester op 19 Mei 1702 gedaeeverd wierd om voor het magistraat te verschijnen, ten einde uitleg te geven over zijne verzuimenis. Heer Mouqué gaf vol moed, voor antwoord aan den stadsbode ² dat hij niet zoude verschijnen, dat het wereldlijk gezag hem niet te bemoeien had met de kerk of met geestelijke zaken. Ander maal kreeg hij bevel te verschijnen, de zangmeester weigerde. Het magistraat lei hem eene boete op van 24 pond parisis en stelde op den toekomenden vrijdag een derde vergadering, tot dewelke hij wederom geroepen was met bedreiging, zijne *gagien* te verliezen. Nog eens en beantwoordt heer Mouqué aan het gebod niet. Op dezen zelfden dag wilt en stemt het magistraat de bedreiging ten uitvoer te brengen. Maar op het einde der zitting verscheen de notaris Pille, om in naam van den zangmeester, wettiglijk en hevig te protesteeren tegen den onwettigen akt dien het kwam te stellen ³.

Van waar kwam deze verandering? Waren er misschien andere magistraten de plaats komen bekleeden van deze die aan Mouqué zoo vele teekens van achting en liefde gegeven hadden?

Wat is toch de achting der menschen onzeker!

Niettegenstaande is Heer Mouqué alhier als zangmeester gebleven tot 16 Juli 1706. Van dezen dag bleef het zangmeesterschap zonder bedien-

1. Geheel dezen artikel 17 heb ik hier gesteld om de gebruiken van deze tijden beter te doen kennen.

2. « De selve ghedaghvaert sijnde heeft voor antwoorde ghegheven dat hij niet en soude boven comen dat d'H. Kerke hem sulx verboot. »

3. Het was de eerste maal niet dat burgerlijke magistraten hen met kerkelijke zaken wilden bemoeien. Den 23 October 1664 heeft het magistraat nog gecondemneerd den zangmeester Ludovicus Coliverius om een wit pond was te doen branden voor O. L. V. in de choir der kerk van Oostende.

der tot 6 Augusti 1709, waneer E. H. Mouqué terug kwam in zijne voorige hoedanigheid.

Was de stad, die door het bombardement van 3 tot 6 Juli 1706, ontnomen wierd aan Philip V om over te gaan aan Karel III en tot eenen steenhoop veranderd was ¹, zoo zeer uitgeput van geldelijke middelen, dat zij de onkosten van de muziek der parochiale kerk in drie jaren niet kon betalen, en is het zangmeesterschap door deze oorzaak, gedurende dien tijd, onvergeld en ter eere Gods door M. Mouqué uitgeoefend geweest?

Dit is zeer waarschijnlijk, want de kerk en was door het bombardement niet beschadigd en de goddelijke diensten zijn er voort gedaan geweest.

Dat de kerk in deze drie dagen van verwoesting niet beschadigd wierd, dit getuigt eerweerde Heer G. Willemans, Pastor-Deken, in zijne beschrijving van den brand der kerk, 19 Juli 1712, zeggende op het einde van dit verhaal ² :

« Gedurende het bovengemeld bombardement verloos eerw. Heer G. Bourne het leven ³. Hij had hier zangmeester geweest, of beter gezeid hij had het zangmeesterschap bediend van 19 Juli 1679, tot 22 Januari 1686, 't is te zeggen gedurende de ziekte en tot de dood van den Heer Le Franchois Jacobus, Phonascus onzer kerk, daarna nog tot dat Mouqué in de zelve bediening kwam. »

Om weder te keeren tot Heer Mouqué, van 1709 tot aan zijn dood gaf hij schier elk jaar een nieuw muziekwerk uit, waarover het magistraat hem zoo veel mogelijk trachtte te beloonen, met hem een geschenk, in geld of in natuur te geven.

Deze geschenken zullen wij verder melden als wij van zijne vermaardheid en van zijne werken zullen handelen.

Vervolgt.

1. « Sic civitas haec, ante centum annos triennali obsidione aegre capta, nunc (1706) triduanâ concussione dela cerata atque exusta longe horribilius quam Illii ruinas Homerus describit. »

Beschrijving van het bombardement, door G. Willemans, Pastor.

2. « Itaque id, quod abhinc sex annos in obsidione et dilaceratione civitatis, domum suam protegente divina Clementia, cum omnibus suis machinationibus hostilis furor assequi non potuit, improbi hominis ebrietas brevissimo tempore executâ est.... » ;

3. 1706. 14 Julii. Sepultus est R^{ctus} D^{nus} Guilielmus Bourne ecclesiae n^{rae} musicus habituatus a frusto ollae sulphurae elisus munitus omnibus extremis. Cum officio 9 lect. in choro Beatae Mariae.